

Til lovforslag nr. L 218. Betænkning afgivet af Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik den 24. maj 2007

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven

(Kontraktordning for afviste asylansøgere, der samarbejder om udrejse)

[af integrationsministeren (Rikke Hvilshøj)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 16. maj 2007 og var til 1. behandling den 22. maj 2007. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Integrationsvalget.

Dispensation

Integrationsministeren har i sin skriftlige fremsættelse anbefalet, at Folketingets behandling af lovforslaget gennemføres hurtigst muligt, og at der dispenseres fra reglen i Folketingets forretningsorden § 13, stk. 1, om, at der skal gå 30 dage fra lovforslagets fremsættelse til dets vedtagelse, samt begrundet anbefalingen.

Udvalget skal i den forbindelse kritisere ministeren for forslagens sene fremsættelse, der har resulteret i, at proceduren i Folketingets forretningsorden vedrørende 30-dages-reglen ikke kan overholdes inden samlingens mødefri sommerperiode. Det har beklageligvis medført en alt for kort tid til lovbehandlingen.

Desuden skal udvalget kritisere ministeren for, at høringsperioden har været så kort.

Udvalget indstiller, at lovforslaget kommer til 3. behandling tidligere end 30 dage efter lovforslagets fremsættelse.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget blev samtidig med fremsættelsen sendt i høring, og integrationsmi-

nisteren sendte den 16. maj 2007 dette udkast til udvalget, jf. L 218 bilag 2. Den 22. maj og den 23. maj 2007 sendte integrationsministeren de indkomne høringssvar samt et notat og et supplerende notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 21 spørgsmål til integrationsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret, og 2 spørgsmål til Folketingets formand, som forventes besvaret inden 2. behandlingen af lovforslaget. Efter betænkningsafgivelse er stillet 7 spørgsmål til integrationsministeren, som forventes besvaret inden 2. behandlingen af lovforslaget. Nogle af udvalgets spørgsmål og integrationsministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (V, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Venstres, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget er klar over, at den korte tid, der har været til behandling af dette lovforslag, ikke har gjort vilkårene optimale.

V, KF og DF respekterer de regler for behandling af lovforslag, der er fastsat i Folketingets forretningsorden.

Alligevel har dette flertal vurderet, at det i dette konkrete tilfælde er vigtigt, at lovforslaget bliver behandlet, inden Folketinget går på sommerferie. Lovforslaget giver afviste asylansøgere

nogle muligheder for frit og selvstændigt at træffe beslutninger vedrørende eget liv, og der er hverken indskrænkninger i retsstilling eller i muligheder set i forhold til de pågældendes nuværende situation. De muligheder, de afviste asylansøgere står med ved vedtagelsen af dette lovforslag, ønsker V, KF og DF sat i kraft hurtigst muligt, både af hensyn til den enkelte og set i lyset af, at specielt afviste asylansøgere fra Nordirak har gode muligheder for at vende tilbage til hjemlandet allerede i efteråret.

Et *mindretal* i udvalget (S, RV, SF og EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandlingen.

Det Radikale Venstres, Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer af udvalget skal udtale, af for størstedelen af de ca. 1.000 afviste asylansøgere, som aktuelt er i udsendelsesposition i Danmark, gælder, at de ikke bliver tvangshjemsendt, fordi Danmark overholder den internationale aftale om kun at tvangshjemsende afviste asylansøgere, som hjemlandet indvilliger i at modtage. Tilsvarende har størstedelen siddet i de danske asylcentre i årevis – og for mange er der ingen udsigt til en varig løsning inden for den nærmeste fremtid.

Regeringens forslag svarer ikke på det mest påtrængende spørgsmål, nemlig hvor lang tid flygtninge kan sidde på ubestemt tid i et asylcenter. I stedet vælger regeringen at sætte de afviste asylansøgere i et umenneskeligt dilemma, hvor de skal vælge mellem at vende tilbage til et usik-

kert hjemland eller blive i de danske asylcentre på ubestemt tid.

RV, SF og EL tvivler på, at forslaget vil have nogen effekt i forhold til at få afviste asylansøgere til at rejse hjem, al den stund at f.eks. de afviste irakiske asylansøgere tidligere har fået tilbud om – og takket nej til økonomisk repatrieringsstøtte i to tilfælde.

RV, SF og EL har tidligere fremsat beslutningsforslag (B 81) om, hvordan situationen med afviste asylansøgere kunne løses. Vi mener, der bør ske en udvidelse af den gældende 18-måneders-regel i udlændingeloven, således at afviste asylansøgere, der samarbejder med de danske myndigheder, kan få en midlertidig opholdstilladelse, indtil en tvangshjemsendelse er mulig og en neutral part som UNHCR vurderer, at de kan vende hjem igen.

RV, SF og EL beklager dybt, at regeringen her forpasser chancen for at finde en varig løsning på problemet med de afviste asylansøgers ophold på ubestemt tid i de danske asylcentre. Ophold, som ikke gavner nogen, men som tværtimod skader mange.

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Anne-Mette Winther Christiansen (V) fmd. Lars Christian Lilleholt (V) Irene Simonsen (V)

Eyvind Vesselbo (V) Jørgen Winther (V) Jesper Langballe (DF) Søren Krarup (DF)

Henriette Kjær (KF) Allan Niebuhr (KF) Lotte Bundsgaard (S) nfmd. Bjørn Medom Nielsen (S)

Troels Ravn (S) Sophie Hæstorp Andersen (S) Simon Emil Ammitzbøll (RV)

Morten Østergaard (RV) Steen Gade (SF) Jørgen Arbo-Bæhr (EL)

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	51	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurinn (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Fólkaflokkurinn (FF)	1
Det Radikale Venstre (RV)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	4

Bilag 1

Oversigt over bilag vedrørende L 218

Bilagsnr.	Titel
1	Forslag til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
2	Orientering om forslag til lov om ændring af udlændingeloven
3	Høringssvar og høringsnotat, fra integrationsministeren
4	1. udkast til betænkning
5	Revideret forslag til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
6	Høringssvar fra Amnesty International
7	Endelig tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
8	Yderligere høringssvar, fra integrationsministeren
9	2. udkast til betænkning
10	Høringssvar og høringsnotat, fra integrationsministeren

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 218

Spm.nr.	Titel
1	Spm., om ministeren vil oplyse, om lovforslaget er nødvendigt for at tilbyde et opkvalificeringsforløb til afviste asylansøgere, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm., om ministeren vil oplyse, om de afviste asylansøgers underskrift er juridisk gyldig, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm., om aftalen vil kunne håndhæves, såfremt de pågældende anfører, at underskriften er afgivet under pres, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om, hvornår man regner med at få en aftale med Nordirak, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvornår ministeren ventet at få de øvrige høringssvar, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm., om Folketingets formand kan oplyse, hvor mange gange der under SR-regeringen er givet dispensation fra reglen i Folketingets forretningsorden om, at 3. behandling ikke kan finde sted før 30 dage efter fremsættelse af et lovforslag, til Folketingets formand
7	Spm. om, hvor mange afviste asylansøgere ministeren forventer vil tage imod tilbudet, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om, hvor bindende underskriften er på aftalen om uddannelse, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om, hvad der sker, hvis den afviste asylansøger fortryder aftalen efter at have afsluttet den del af uddannelsen, som skal gennemføres i Danmark, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm., om en afvist asylansøger afskærer sig ved at skrive under på en aftale om frivillig hjemrejse fra tilbud eller muligheder, som andre afviste asylansøgere måtte have, herunder fra at få sagen genoptaget, hvis omstændighederne ændres, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå

Spm.nr.	Titel
11	Spm., om ministeren vil bekræfte i henhold til høringsvaret fra Amnesty International at aftalen udelukkende vil tilbydes afviste asylansøgere fra Irak, og herunder redegøre for, hvilke objektive kriterier der ligger til grund for, at denne model skal afprøves på netop afviste irakiske asylansøgere og ingen andre, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
12	Spm., om ministeren vil forholde sig til rimeligheden i, at der er givet så kort høringsfrist, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
13	Spm., om afviste asylansøgere fra det sydlige Irak eller fra f.eks. Somalia vil kunne få et tilbud om uddannelse og repatrieringsstøtte under den foreslåede ordning, hvis de viser interesse herfor, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
14	Spm. om, hvorledes Integrationsministeriet definerer en »efterkrigssituation«, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
15	Spm. om en redegørelse for årsagen til, at lovforslaget er fremsat så sent på folketingsåret, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
16	Spm., om en redegørelse for, hvorledes den sikkerhedsmæssige situation i det nordlige Irak grundlæggende adskiller sig fra den sikkerhedsmæssige situation i det sydlige Irak og i Kosovo, Iran og Somalia (de tre lande, ud over Irak, hvorfra flest afviste asylansøgere pr. 1. marts 2007 var i aktuel udsendelsesposition), til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
17	Spm., om ministeren vil forholde sig til udtalelserne fra Hans Blix, citeret den 17. maj 2007 i Politiken, om, at Danmark som del af koalitionsstyrkerne har et særligt ansvar for at tage imod og beskytte flygtningene fra Irak, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
18	Spm., om ministeren planlægger at oversende et »høringsnotat« med svar på de spørgsmål, som rejses i de høringsvar, som ikke har kunnet nå at komme ind inden den meget korte tidsfrist, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
19	Spm. om en redegørelse for, hvilken instans der skal evaluere lovforslaget, og hvilke kriterier der skal være opfyldt, for at ordningen virker efter sin hensigt, både generelt og i forhold til at udbrede ordningen til en større målgruppe, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
20	Spm. om, hvor tidligt ministeren forventer at konkrete tilbud om opkvalificeringsforløb og repatrieringsstøtte m.m. vil blive givet til de relevante afviste asylansøgere, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
21	Spm., om ministeren vil bekræfte, at der ikke vil være nogen konsekvens af at afslå et tilbud om opkvalificering og repatrieringsstøtte for afviste asylansøgere inden for ordningens målgruppe, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
22	Spm. om, hvor mange gange tidligere Folketinget under den nuværende regering har afvejet fra reglen om, at der skal gå 30 dage mellem fremsættelse og vedtagelse af et lovforslag, og i hvilke tilfælde det var, til Folketingets formand
23	Spm., om ministeren i lyset af den rejste kritik af den sene fremsættelse af lovforslaget, den meget korte høringsfrist og den meget korte tid, som Folketinget har til behandlingen af dette lovforslag, vil beklage dette forløb, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
24	Spm., om man kan forstå ministerens svar på spm. 7 således, at ministeren ikke vil blive overrasket, hvis f.eks. færre end 10 afviste irakiske asylansøgere inden for målgruppen for ordningen takker ja til tilbuddet, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
25	Spm., om ministeren kan give eksempler på andre typer af kontrakter, som har karakter af »en forpligtigelse over for det danske samfund«, som ikke er retsligt bindende, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå

Spm.nr.	Titel
26	Spm. om, at ministeren bedes bekræfte, at afviste asylansøgere fra det sydligere Irak ikke direkte vil blive givet et tilbud om opkvalificering/repatriering, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
27	Spm. om, at ministeren på baggrund af besvarelsen af både spm. 11, spm. 14 og spm. 16 bedes oplyse, hvilken konkret forskel der er på Irak og Kosovo som lande præget af en »efterkrigssituation«, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
28	Spm. om, at ministeren på baggrund af besvarelsen af spørgsmål 14 bedes redegøre nærmere for, hvilke kriterier der skal være opfyldt, for at en krig kan vurderes at være ophørt og freden indtrådt, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
29	Spm. om, at ministeren på baggrund af besvarelsen af spørgsmål 19 bedes redegøre nærmere for, hvilke kriterier der skal være opfyldt, for at ordningen virker efter sin hensigt, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå
30	Spm. om, at ministeren bedes redegøre for, om svaret på spørgsmål 20 skal forstås således, at de afviste asylansøgere inden for målgruppen alle vil modtage tilbud om opkvalificering, til integrationsministeren, og ministerens svar herpå

Nogle af udvalgets spørgsmål til integrationsministeren og dennes svar her på

Spørgsmål 8, 9, 10 og 21 og integrationsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra RV

Spørgsmål 8:

Hvor bindende er underskriften på aftalen om uddannelse?

Svar:

Kontrakten har karakter af en forpligtelse over for det danske samfund, som stiller en række rettigheder og hjælp til rådighed for den enkelte mod at den pågældende efterlever asylmyndighedernes afgørelse. Kontraktens indgåelse ændrer ikke ved, at en afvist asylansøger vil kunne nægte at udrejse på trods af aftalen herom.

Spørgsmål 9:

Hvad sker der, hvis den afviste asylansøger fortryder aftalen efter at have afsluttet den del af uddannelsen, som skal gennemføres i Danmark?

Svar:

Kontraktens indgåelse ændrer ikke ved, at en afvist asylansøger efter afslutningen af opkvalificeringsforløbet i Danmark vil kunne nægte at udrejse på trods af aftalen herom. Kontraktens manglende overholdelse bevirker, at kontrakten

ophører, og den tidligere udrejsefrist, som er fastsat for den pågældende, træder i kraft igen. I dette tilfælde vil den pågældende ikke få økonomisk støtte til tilbagevendende.

Spørgsmål 10:

Afskærer en afvist asylansøger sig ved at skrive under på en aftale om frivillig hjemrejse fra tilbud eller muligheder, som andre afviste asylansøgere måtte have, herunder fra at få sagen genoptaget, hvis omstændighederne ændres?

Svar:

Nej, en afvist asylansøger fratages ikke rettigheder under ordningen, og adgangen til at få en sag genoptaget ændres ikke.

Spørgsmål 21:

Ministeren bedes bekræfte, at der ikke vil være nogen konsekvens af at afslå et tilbud om opkvalificering og repatrieringsstøtte for afviste asylansøgere indenfor ordningens målgruppe?

Svar:

Jeg kan bekræfte, at der er tale om en frivillig ordning.